

Jankó Sz. Yvette

**Egy háromszögdráma színeváltozása: Juhani Aho Juhája
a neoromantikától a fény–árnyék-dramaturgiáig**

A finn színház- és filmtörténet egyik legismertebb háromszögdrámája (a derék, öreg Juha, a hűtlenségbe hajszolt Marja és Shemeikka, a karjalai Don Juan története) Juhani Aho 1911-es, *Juha* című neoromantikus regényével indult el a sorozatos újraírások útján. A számos prózai és táncszínházi, illetve két operai feldolgozás mellett a *Juha* újraforgatásai végigkísérték az északi filmművészet és filmtechnika fejlődését a kezdetektől, azaz a 20-as évek fekete-fehér némafilmjeitől a fekete-fehér hangosfilmen át a színes filmtechnika megjelenéséig, majd a 20. század végének filmes minimalizmusáig. A *Juha* adaptációinak (önmaga farkába harapó) története így egyben végigjárja a múlt századi filmcsinálás állomásait: eltávolodását a színek nélküli rögzítés technikai kényszerűségétől, majd visszatalálását a tudatos stilizálás eszközévé vált fekete-fehér ábrázoláshoz és fény–árnyék-dramaturgiához.

Kulcsszavak: újraírás, háromszögdráma, fekete-fehér ábrázolás, fény–árnyék-dramaturgia.